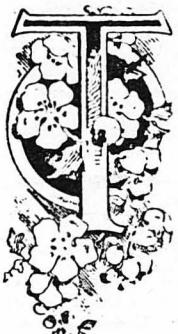

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

ΔΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΦΕΟΝΤΟΡ ΣΑΛΙΑΠΙΝ

Μεγάλος τραγουδιστής και μεγάλος χρασπετέρας. Πώς μπορεί και καταλαβαίνει κάθε μάρκα χρασιού. "Ένα περίεργο στοίχημα. Σαλιάπιν και Μάξιμος Γκόρκυ. Ή γνωριμία τεῦχαλλιτέχνου με τη Σάρα Μπερνάρ. Το πάθος του Σαλιάπιν προς τὸν καπνό. Τὸ δωμάτιο με τοὺς καθρέφτες. Ὁ Σαλιάπιν καπνίζει κι' ὁ κόσμος νομίζει πῶς... καίγεται τὸ σπίτι του, κτλ. κτλ.

ΕΛΕΥΤΑΙΑ ποὺ ὁ παγκοσμίου φήμης Ρώσους καλλιτέχνης τοῦ ἄστματος Φεοντόρ Σαλιάπιν βρισκόταν στὴ Νίκαια, ἔνας ἀνταποκριτής Ἰταλικοῦ περιοδικοῦ κατώθιθος καὶ τὸν ἀπόρε μὲν ἐμπαιρεῖται ἐνδιαφέροντος συνέντευξι, σχετικά μὲ τὴν ίδιωτική του ζωὴν. Άπο τὴ συνέντευξι τοῦ αὐτῆς, ὁ φημισμένος τραγουδιστής ἀποκαλύπτεται ὡς ὁ μεγαλείτερος ἀπὸ τοὺς συγχρόνους του... κρασοπατέρας! Ἀλλ' ἂς αφήσουμε καλύτερα νὰ μιλήσῃ ὁ λιδος:

"...Εἰν' ἀλλεια — εἴπε ὁ Σαλιάπιν στὸν Ιταλὸ δημοσιογράφῳ — πὼς πολλοὶ ἔγραψαν ὡς τώρα γιὰ τὴν ἴδιωτική ζωὴ μου, οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ὄποις μὲ παρουσίασαν ὡς... ἀνθρώποι μακάριοι! Διαμαρτύρουμε μὲ ὅλη τὴ δύναμι τῶν πενυμόνων μου κατὰ τὴν συκοφαντίαν σύντης! Συμφωνῶ μαζ' τοὺς μονάχα πῶς εἰμαι καλοφαγᾶς καὶ κρασοπατέρας!"

"Α, σσο γιὰ τὸ κρασί, ὑπερηφανέμοι πῶς κανένας δὲν μὲ παραθείνει σ' αὐτό... Δὲν ὑπάρχει κρασί σ' ὅλο τὸν κόσμο ποὺ νὰ μη τὸ ξέρω! Εχώ ἀποκήσει μάλιστα τέτοια πέιρα, ποὺ μπορῶ καὶ τέλος φαίνεται νὰ μεριάζω μὲ τὴν πρώτη γονιλιὰ ἡ μὲ τὴ μρωδιά μόνο, κάθε μάρκα κρασιοῦ..."

Θυμάμαι μιὰ φορά στὸ Βουκονιόδεστι, στοιχηματίστα μὲ μεριμνής φίλους μου ἀλλὰ μπορῶνα νὰ βρῶ μέρεσως τὶς «μάζκες» διαφόρων κρασιών, δοκιμάζοντας μόνη μιὰ γονιλιὰ ἀπ' αὐτά. Μοῦ ἔδεσαν λοιπὸν τὰ μάτια μου κι' ἄρχισαν νὰ ἔξετάζω τὰ κρασιά. Δούκιμασα ἔτσι καμιὰ δεκαριά εἶδη κρασιών, χωρὶς γὰ πένω ξέρω, διταν ἔξαρα ένος ἀπὸ τὸν φίλους μου μοῦ εἴπε :

"Πολὺ καλά, ἀγαπητὲ Σαλιάπιν, εἰσαι θαυμάσιος! Αλλὰ στοιχηματίζω ὅτι δὲν θὰ μπορέσης νὰ βρής τὴ «μάρκα» ἔνος σπάνιου κρασιοῦ ποὺ θὰ σοῦ δώσω τώρα..."

Καὶ λέγοντας τὰ λόγια αὐτά, σήκωσε ἐνα ποτήρι καὶ τὸ ἔσαλις κάτω ἀπὸ τὴ μύτη μου. Τὸ δοφράνθηκα, τὸ γεύτηκα, προσπάθησα νὰ θυμηθῶ, μὰ τίποτε... Νευριασμένος ἐπὶ τέλους γιὰ τὴν ἀπότυχία μου, τράβηξα ἀπότομα τὸ μαντήλι ἀπὸ τὰ μάτια μου, ὅμολογώντας ἔτοι τὴν ήττα μου, ἐνῶ οἱ φίλοι μου είχαν ἔκειδιστε στὰ γέλια! Τὸ σπάνιο ἔκειμα κρασί, ἡ γεῦση τοῦ δρούσιον μοῦ ἤταν τελείως ἔγνωση, ἥταν ἀπλούστατα... νερό!"

Θάχετε ἀκούσετε φυσικά, ὅτι στὸ μέγαρο μον — στὸ Παρίσι — διατηρητὸ στὰ όλογεια μον μιὰ τερατία «κάβα» ποὺ περιέχει το ποτὸ φημισμένα κρασιά ὀλον τοῦ κόσμου. Υπάρχουν ἔκει μπουκάλες κρασὶ παντός εἶδους καὶ κάθε ἐποχῆς, τὶς δρούσες μά-

«Πώλιν ἀλέκτωρ φωνήτε!». Καὶ νῦ ποὺ τὸν ἀπαρνήθηκα... τὸν ἀπαρνήκα... (Χτυπάει μὲ ἀπόγνωσι τὸ στήθος του). "Ἐλεος... ἔλεος, Κύριε!... Δὲν είχα καταλάβει... Δὲν ήξερα τὶ μὲ ωτοῦσαν... (Βγαίνει ἀπ' τὴν αὐλὴ φωνάζοντας:) "Ε! Σεις!... Ἐγώ είμαι... Ἐγώ είμαι ὁ ἄνθρωπος ποὺ ζητούστατε... Ναί!... Είμαι μαθητής του!... Κανένας!... Κανένας δὲν μ' ἀκούει... (Σὰν τρελλός ξαναγριζεῖ στὴν αὐλή. Στὸ στρατιώτη;) "Ακούσετε τί είπα;... Είμαι μαθητής του!..."

Ο ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ, (κοκκουλωμένος μὲ τὴ χλαμύδα του). — Δὲν μον λέσ, σούστροφε;... Δὲν μὲ παράπταστα χάλια μου... Νά... Ζχ!... Θεοκατάπατε, γιὰ νὲ σοῦ μλόνω, μὲ ξανάτιασε τὸ δόντι μου!... Ζχ!... Τί σουβλιές εἰν' αὐτές!..."

(Ο Πέτρος μὲ σκυμμένο τὸ κεφάλι, γρούει στὴ γωνία του, κρούει τὸ πρόσωπο του στὰ χέρια του καὶ κλαίει πικοά...).

LEO MARNIER

ζεψα ἀπὸ χρόνια. "Εχω ἀκόμα ὡς καὶ κρασὶ τοῦ 1812, ἀπὸ ἑκεῖνο ποὺ προτιμούσε ὁ Ναπολέων..."

Παρακάτω ὁ Σαλιάπιν περιγράφει πῶς πρωτογνωφίστηκε μὲ τὴ διάσημη τραγωδία τῆς Γαλλίας, τὴ Σάρα Μπερνάρ. Αξοντε τον:

...Βιοτόμον στὸ σαλόνι μου, στὸ Παρίσι, μαζ' μὲ τὸν παλῆρο μον φίλο, τὸν Μάξιμο Γκόρκυ, μὲ τὸν ὄποιο στὸ ζήτημα τοῦ κρασιοῦ είμαστε πάντα σύμφωνοι!

"Ἐκείνη τὴν ἡμέρα δὲν φίλος μου συγγραφεὺς μοῦ είχε φρέσιε μιὰ μποτίλια στάνιο κρασί. Είχαμε γεμισει τὰ ποτήρια μας ἀπὸ τὸ ξανθὸ ἑκείνο κρασί, τὰ σαλένια ἐλαφρά γιὰ νὰ φύγη ὁ ἀφρός τους καὶ θαυμάζαμε τὸ υπέροχο χρώμα τοῦ ποτοῦ.

Τὴ σιγή ὅμως ποὺ ἐτοιμαζόμαστε νὰ συνθήκουμε τὴν πρώτη γονιλιά μιὰ κυνιά μαζίκεια φαντικά μέσα στὸ σαλόνι, χωρὶς καμιὰ προειδοποίηση, λέγοντάς μας μὲ κάποια συστολή :

— Παρντόν, κύριοι, ποὺ...

— Δὲν ἐπόφρατασε ὅμως ν' ἀποτελείωση τὴ φράσι της, γιατὶ νευριασμένος καθὼς ημον, ποὺ μᾶς διέκοψε σὲ μιὰ τόσο ἵερη στιγμή, τὴς έφωνάξα επιβλητικά :

— Σιωπή!...

— Τὸτε εἰσενή ἐφυγε ἀπὸ τὸ σαλόνι θυμωμένη. 'Εγώ ὅμως, ἀφοῦ ἐπια τὸ κρασί μου, ἐτρέξα καὶ τὴν πρόφτασα στὶς σκάλες. Ήταν ἡ Σάρα Μπερνάρ! 'Αφοῦ τῆς ἑζήτησα συγγνώμη γιὰ τὴν ἀράμοστη διαγωγή μου, μοῦ ώμολόγησε πῶς είχε μετανιώσει πικρά ποὺ ήλθε γιὰ νὰ μὲ γνωρίση.

— Καταλαβάνειν — ιδού εἶπε — πόσο ἔμεινα κατάπληκτη, ὅταν μπαίνοντας στὸ σαλόνι σας, ἀντίκυναμα μὰ τέτοια σκηνή! 'Ο τρόπος μάλιστα τῆς ὑποδοχῆς σας μ' ἔκανε να βεβιωθῶ πῶς ὅλοι οἱ μεγάλοι καλλιτέχνες είνε.... τρεῖσι!

— "Υστερα ἀπὸ τὸ τόσο ἀδρό κοπλιμέντο της, είνε περιττὸ νὰ σᾶς εἴπω ὅτι τῆς ὑπενθύμιασα μ' εὐγένεια πῶς ήταν κι' ἔκεινη... μεγάλη καλλιτέχνης!..."

Παρακάτω ὁ Σαλιάπιν ἀποκαλύπτεται πῶς δὲν είνε μονάχα διάστημος κρασοπατέρας, ἀλλὰ καὶ τρομερός κατανιστής. Ιδού τι λέει:

... "Εν' ἀλλο πάδος μον, ἀκτὸς ἀπὸ τὸ κρασί, είνε κι' ὁ καπνός. Καπνίζω ἀπὸ παιδί, καὶ καὶ δύο είλεγαν στὶ τὸ κάπνισμα θὰ μοῦ ἐμποδίζει τὴν ἀνάπτυξι μου. 'Εγώ ὅμως ἔβακολονθήσα νὰ καπνίζω καὶ γιὰ όποιον δὲν τὸ δέρει, τὸ ἀνάστημα μου είνε δυό μέτρα κοι κι' ἔνα ἔκατοστο!

— Ωστόσο, θὰ σας διηγηθῶ πῶς ἔξ αιτίας τοῦ συγάρουσαν ἀνεβλήθη ἐπὶ μιὰ βδομάδα ἡ παράστασι τοῦ «Διαβόλου» — τοῦ ώραιον μελοδράματος τοῦ Ρουμανίας Αύτοκρατορικού Θέατρου τοῦ Νίκη-Νοέγκορούντ.

— Αὐτὸς συνέέθη στὰ 1906. "Οπως είχα συνήθεια, ὅταν ἐπόφρετο νὰ υποδύωθῶ ἐν ρόλο γιὰ πρώτη φράσι, ἀποτριβίσιόν μια σεμποσεσ μέρες σὲ μιὰ ἔπανυ τῶν περιχώρων τοῦ Νοέγκορούντ.

— Τὸτε, τὸν περισσότερο καιρό μου τὸν περιούσα κλειδωμένος μέσα σ' ἔνα μεγάλο δωμάτιο, τὸ πάτωμα, οἱ τοίχοι καὶ τὸ ταβάνι τοῦ δρούσιον ήσαν σκεπασμένα μὲ κρυστάλλινους καθθέφτες. Μελετῶντας τὸ ρόλο μου καὶ κανονίζοντας τὶς διάρρορες στάσεις μου που θάπαιρα κατὰ τὴν παρόδησα τοῦ ἔργου, ἔκαντις διασκῶ.

— Μιὰ μέρα, ποὺ παρέμεινα στὸ δωμάτιο αὐτὸν μελετῶντας περισσότερο ἀπ' τὸ συνθημένο καὶ κανιβίζοντας, φυσικά, περισσότερο ἔπαθα σκοτοκόπησης κι' ἔπεισα ἀναίσθητος κάπωτο.

— Πόση ώρα ἔμεινα σ' ἔκεινη τὴν κατάστασι, δὲν ξέρω! Εύπνησα μόνον ὅταν ἔννοιωσα ἔνα παγωμένο νερό νὰ μὲ περιλούν. Τί νομίζεις πώς είχα συνέβη; Βλέποντας οἱ διαβάτες τὰ πυκνά σύννεφα τοῦ καπνοῦ πούδρωναν ἀπὸ τὸ παρόντορο, ἔννοιωσα πῶς ἐπόφρετο περὶ πυρκαϊάς κι' ἐλόποιησαν τὴν πυροσβεστική ἀντιλία! Καταλαβάνειν τῷρο τὰ ἐπακόλουθα...

* * * Η περιέτεια αὐτὴ μον στοίχιση μαζί βδομάδος παραμονή στὸ κρεβετάρι καὶ τὴν ἀναβολή φυσικά τῆς παραστάσεως.

